

Fyra personligheter

Här följer fyra summariska personlighetsbeskrivningar. Ange för vardera beskrivning vilken personlighetsproblematik du finner troligast (i ett par av fallen kan ett par diagnoser tänkas).

Kalle, 53 år, lever ensam med sin hund. Han har arbetat på posten i hela sitt liv och trivts med det. Han umgås knappt med sina arbetskamrater ens på arbetet och synes leva utan egentliga vänner i det privata. Ingen vet vad som rör sig i hans innersta. Emellertid synes han inte vantrivas med sitt liv trots den synbara torftigheten.

Schizoid personlighet.

Lisa, 29 år, är en kvinna med behov av att vara i centrum för andras uppmärksamhet. Hon känner sig annars illa till mods och försöker återta initiativet. Själv tycker hon sig ha ett rikt känsloliv, andra finner henne snarare överdrivet affekterad och utan större förmåga att uppfatta de subtilare umgängessignalerna.

Histrionisk personlighet, med narcissistiska inslag.

Greta, 46 år, har alltid haft svårt att fatta egna beslut. Hon litar inte på sin egen förmåga, vare sig det gäller beslutsfattande eller annat. Hon vill helst slippa ta eget ansvar och har därför gift sig med en självsäker och dominant man som synes trivas med arrangemanget. Trots detta är Greta ständigt rädd för att hennes make ska överge henne, och hur hon då skulle klara sig vågar hon inte tänka på.

Osjälvständig personlighet.

Hans, 36 år, har höga tankar om sig själv. Han uppfattar sig ha talanger utöver det vanliga och räknar med att uträtta stora ting framöver. Beklagligt att andra inte uppskattar och behandlar honom efter förtjänst, men det beror mest på att de flesta är för dumma för att känna igen en stor man.

Narcissistisk personlighet.

Strängt taget är det inte självklart att alla fyra har en personlighets**störning**. Någon sorts personlighet måste vi ju alla ha. Vad krävs enligt DSM 4 för att man ska bedömas ha en personlighetsstörning?

Personlighetsstörning karakteriseras av

- 1) ett varaktigt mönster av upplevelser och beteenden som påtagligt avviker från vad som allmänt sett förväntas i personens sociokulturella miljö, och kommer till uttryck inom kognitioner, affektivitet, mellanmänskligt samspel och impuls kontroll.*
- 2) att mönstret är oflexibelt och framträder i många olika situationer och sammanhang.*
- 3) att mönstret leder till kliniskt signifikant lidande eller försämrad funktion i arbete, socialt eller i andra viktiga avseenden.*
- 4) mönstret är stabilt och varaktigt och kan spåras tillbaka till åtminstone adolescensen eller tidig vuxenålder.*